

Van: "Born Martien"
Verzonden: vrijdag 16 september 2022 18:02
Aan: "[redacted]@coa.nl" <[redacted]@coa.nl>
Onderwerp: Opzet Midden-Delfland
Bijlage(n): Bijspreken besloten commissie vergadering MD 27-9-2022.docx

Beste [redacted],

We hebben zoals ik je al vertelde in Midden-Delfland een open gesprek gehad met de raad. Daaruit is een reeks aan vragen naar boven gekomen.

Met name was dat gericht op:

- Welke doelgroep komt er?
- Wat zit er voor de lokale gemeenschap in het vershiet?
- Hoe krijgen we dit qua menskracht en financieel voor elkaar?
- Is het wel proportioneel voor een van onze dorpen om er zoveel inwoners bij te krijgen?

Dialoog

Het gesprek met onze raadsleden was vooral te zien als een dialoog. De opzet is ook om met de raad zaken te verkennen. Er beter zicht op te krijgen en dan tot een raadsvoorstel te komen.

In die trant is ook bijgaande opzet gemaakt. Hier staan de vraagstukken in en datgene wat we daar nu van denken te weten.

Vraag aan het COA

Als we volgende week in gesprek gaan zou ik graag vernemen of er onwaarheden in de stuk staan.

Ook zou ik graag verkennen of we sommige zaken al wat concreter kunnen maken.

Tevens zou ik graag een voorbeeld of opzet van de bestuurlijke overeenkomst zien zodat ik zicht heb op te maken afspraken.

Is dat mogelijk?

Tot slot:

Ik zou nog nadat ik wat mailadressen had gekregen een vergaderverzoek doen. Die mailadressen heb ik nog niet. Ik zal nu twee verzoeken inschieten naar jou en [redacted]. Willen jullie kijken welke van deze het beste past? Willen jullie die afspraak dan bij mij bevestigen en doorzenden naar [redacted] en de eventuele andere deelnemers?

Met vriendelijke groet,

Martien Born

Gemeente Midden-Delfland

Drs. M.A.I. Born EMIA | Gemeentesecretaris - Algemeen directeur

Anna van Raesfeltstraat 37 | 2636 HX | Schipluiden | (015) 380 41 11

Midden-Delfland is in 2008 uitgeroepen tot de eerste Cittaslow van Nederland. Dit is het wereldwijde netwerk van gemeenten dat zich sterk maakt om de kwaliteit van leven te verbeteren. Kijk voor meer informatie op www.middendelfland.nl en www.cittaslow-nederland.nl.

Ga bewust om met het milieu. Print deze e-mail alleen als het echt nodig is.

[Disclaimer](#)

Datum: 20 september 2022

Steller: Martien Born

Status: eerste concept lijst met aandachtspunten voor een raadsvoorstel

Op enig moment wordt een raadsvoorstel aan de leden van de gemeenteraad aangeboden.

Dat raadsvoorstel zal een concrete uitwerking zijn van deze hoofdvraag:

Als de gemeente Midden-Delfland de ruimte wil bieden om 225 mensen op te vangen, hoe ziet dat er dan uiteindelijk uit?

Dat "eruit zien" kent diverse zichtpunten: Hoe ziet de locatie er dan uit? Welke effect heeft het op de directe omgeving? Wat is er te zien qua bewoners? Hoe ziet het er uit qua kosten? Hoe ziet het er over 10 jaar uit? Hoe kijken we naar het 'wisselgeld'?

Dit zijn veel zaken die voor ons nog grotendeels onduidelijk zijn. Met deze memo worden in Jip en Janneke taal deze onderwerpen en ons huidige "zicht" er op gedeeld. Dit is nog lang niet tot in detail uitgewerkt. Ten opzichte van de informatie in de eerste bijeenkomst is er al iets meer licht/zicht op enkele zaken.

De diverse gezichtspunten:

De opvangstroom van de vluchtelingen

Dit is niet relevant voor ons lokale vraagstuk. Het is echter wel informatief voor ons beeld.

In afgeronde getallen ziet dat er als volgt uit.

Er zijn mensen in ons land die huis en haard hebben verlaten vanwege een onveilige situatie. Van elke 100 mensen die aankloppen zijn er 4 die uit een veilig land komen. 16 hebben al bij een ander EU land een procedure doorlopen. Van deze 20 mensen (4 +16) wordt zo snel mogelijk afscheid genomen.

80 mensen gaan dus de langere procedure in (IND) waarbij langere opvang (COA) relevant is. Van deze 80 zijn er uiteindelijk 66 die een verblijfsvergunning krijgen. Deze groep start dan, als statushouder, de zoektocht naar een woning (gemeente).

Welke doelgroepen zijn er?

We zien soms door de groepen de mens niet meer. Een simpele weergave waarin we mensen gelijk koppelen aan procedures is deze.

Oekraïners – Dit zijn door de EU en Nederland "erkende" vluchtelingen die rechten hebben en gelijk bij de gemeente mogen aankloppen. In de bijlage 1 kunt u lezen wat er voor deze doelgroep "loopt". Deze doelgroep is geen onderdeel van deze "opvang".

Statushouders – Dit zijn mensen die via de procedure bij de IND een status hebben gekregen. De huisvesting via het COA houdt dan op. Deze mensen mogen bij de gemeenten aankloppen. Landelijk is geregeld welke aantallen bij elke gemeente mogen aankloppen. Er zijn echter ook nog veel statushouders die niet door de gemeenten

gehuisvest kunnen worden. Deze zitten nog in ruimtes van het COA. De doelgroep is geen onderdeel van deze opvang en komt niet terug in de memo.

Vluchtelingen – Dit is de groep die nog geen status heeft maar de IND procedure nog doorloopt. Elders kunt u lezen dat 66% van deze groep uiteindelijk een status krijgt. Deze groep wordt zoveel als mogelijk gehuisvest door het COA. Deze stroom is op dit moment niet extreem groot. Hier is sprake van een onderaanbod van huisvesting. Het COA had daarvoor gewaarschuwd. Het COA heeft te kennen gegeven dat de organisatie de noodzakelijke opvang nu niet ineens weer op het vereiste niveau kan krijgen. Er is dus een tweedeling in deze opvang:

- Noodopvang. Dit is de reguliere opvang waarbij het COA inzet levert en de "COA"-kosten voor de eigen rekening neemt.
- Crisisnoodopvang. Deze term gaat over dezelfde doelgroep. Hier worden echter de aantallen aan gekoppeld per VRH (nu het getal 450) waar het COA simpelweg de capaciteit niet voor heeft. De gemeenten is opgedragen deze opvang met eigen inzet en met bevoorschotting via eigen middelen (later waarschijnlijk overgenomen door het Rijk, te regelen).

De opvang waar wij de vinger voor opsteken is waarschijnlijk die waarbij het COA de partner is. Dus niet de crisisnoodopvang maar de noodopvang.

Proces staat niet vast

Het te doorlopen proces is afhankelijk van de doelgroep en de diverse keuzes over wisselgeld en of locatie.

Bij crisisnoodopvang is de rol van de burgemeester bijvoorbeeld veel steviger, dan heeft de raad achteraf een rol om de keuzes te wegen. Bij noodopvang is de raad vooraf aan zet.

Wanneer de locatie gemeente-eigendom is en de bestemming al passend is, dan is een andere procedure nodig dan wanneer de bestemming niet past en wanneer de locatie (nog) geen gemeente-eigendom is.

Ook het wisselgeld kan het proces beïnvloeden. Stel dat we kiezen voor een samenwerking met het COA. Dan wil het COA de gemeente zeker wisselgeld/waarde geven. Dat is afhankelijk van de tijdsduur (1 of 5 of x jaar) maar natuurlijk ook van de doelgroep en de eventuele bereidheid om in aanloop naar huisvesting in woningen het terrein ook aan te bieden voor tijdelijke huisvesting (bijvoorbeeld in winterharde units).

Verwacht proces

Het ligt voor de hand dat de raad via de route van de "besloten commissie" de lijnen van een raadsvoorstel opwerkt. In dat voorstel komen de motieven te staan om deze stap naar voren te maken. Ook zal worden uitgewerkt welke randvoorwaarden er zijn qua inzet en met welke partijen we samen werken. Ook zal het ruimtelijk beslag (in ieder geval qua m2 maar mogelijk een groslijst) en de bestuurlijke procedure erin worden opgenomen.

Een belangrijk onderdeel van het raadsvoorstel zal ook de invulling van de dialoog met de samenleving zijn.

Het ligt voor de hand dat in 2022 de grootste stappen hierin worden gezet.

Samenwerking met COA

De route van de crisisnoodopvang is ondanks dat gemeenten hier een taak hebben gekregen voor veel gemeenten simpelweg niet te bemensen. Het ligt ook voor Midden-Delfland niet voor de hand dat we zonder hulp van het COA een opvang realiseren. We gaan ervanuit dat we in dit traject gaan samenwerken met het COA.

Proces met het COA

Het COA heeft elk opvang traject in drie stappen verdeeld. Deze stappen zijn niet 100% chronologisch, omdat informatie uit de tweede en derde stap nodig is bij de eerste stap.

De eerste stap is het bestuurlijke traject. Dit eindigt met overeenkomsten. Zoals een huurovereenkomst en een bestuurdersovereenkomst. In die overeenkomsten staan de wederzijdse afspraken. Dan kunt u denken aan de locatie, de tijdsduur, de kostenverdeling, de te volgen processen, het gebruik voor opvang en eventueel andere groepen et cetera. In deze bestuurlijke fase worden al de belangen gedeeld en de afspraken vastgelegd.

Deze fase wordt gevolgd door de fase van ontwikkeling. In deze fase gaat de ontwikkelaar van het COA aan de slag om de gebouwen/huisvesting te realiseren. Deze ontwikkeltak ontwikkelt natuurlijk sowieso de ruimtes voor de opvang. De ontwikkeltak is echter ook toegerust om in de bestuurlijke fase gemaakt afspraken over een ontwikkeling voor lokale behoeften mee te nemen. Over de kosten daarvan worden in het bestuurlijk traject afspraken gemaakt.

De derde fase is die van beheer. In deze fase worden de inwoners gehuisvest. Er is op een grotere locatie een vaste locatiemanager. Deze is de primaire contactpersoon voor de gemeente.

Wat levert het COA?

Het COA levert voor deze drie fasen de deskundigheid vanuit het belang van het COA. De gemeentelijke inzet wordt dus niet overgenomen. Wel is het zo dat het een beproefd proces is waar de gemeente op kan aansluiten.

De website van het COA is natuurlijk algemeen (dus niet met specifieke antwoorden voor Midden-Delfland) maar zeker informatief: [COA - Centraal Orgaan opvang asielzoekers](#)

Het COA heeft in de contacten die nu zijn geweest aangegeven dat het COA op een grotere locatie de gezondheidszorg zelf regelt. Ook wordt de begeleiding van de volwassen door het COA geregeld en de afstemming met het lokale vrijwilligerswerk. Het COA pakt dus ook een rol in de lokale binding.

Wat moet de gemeente sowieso doen?

Er zijn vier terreinen waarop de gemeente in ieder geval een rol heeft. Met een kleine indicatie van de rol er direct achter geschreven zijn dat:

- Ruimtelijke ontwikkeling: Perceel, ontheffing, bouwvergunning.
- Sociaal domein: Onderwijs en jeugdzorg. Voor beiden is wel een vergoeding beschikbaar maar het werk ligt bij de gemeente
- Communicatie: deze rol is in de aanloop het spannendste en zeer intens. Hier levert het COA ook ondersteuning bij maar de gemeente is aan zet.
- Veiligheid: De gemeente krijgt er een groot aantal inwoners bij. Deze inwoners maar ook de reactie van de samenleving kunnen extra aandacht vanuit OO&V vragen.

Vergoeding

Voor de gemeentelijke inzet is er in principe geen vergoeding. Wel zal het COA via de leges/antérieure overeenkomst een bijdrage leveren aan de inzet.

Wisselgeld cq. potentiële meerwaarde van een COA-locatie

De raad heeft hier veel vragen over. Met het COA is hier nog niet in detail over gesproken. Wel is bevestigd dat onderstaande opsomming die op de website staat correct is. In potentie kunnen hier dus afspraken over worden gemaakt.

De onderstreepte items zijn in de eerste bijeenkomst genoemd:

- Combinatie van functies (wonen, werken, recreëren) en gedeelde voorzieningen
- Sociale cohesie door vrijwilligerswerk en integratie- en participatieactiviteiten
- Extra inkomsten voor lokale ondernemers
- Kleiner woningtekort door [multi-inzetbare opvangplekken](#)
- Behoud van maatschappelijk, monumentaal en cultureel vastgoed
- Werkgelegenheid
- Extra leerlingen voor scholen en deelnemers voor andere publieke voorzieningen
- Gebiedsontwikkeling en stedelijke ontwikkeling
- Vroegere start en optimalisatie van de inburgering, participatie en integratie
- Bijdrage bewoners aan lokale initiatieven en activiteiten
- Recht op verschillende [financiële vergoedingen](#)

In ambtelijke contacten die nu met het COA zijn geweest is bevestigd dat het ontwikkelen van een locatie voor en opvang (COA) en andere doelgroepen (gemeente) in één keer kan plaatsvinden. Voor de andere doelgroepen zijn er ook subsidiestromen vanuit het Rijk. Er is een kans dat we daarvoor in aanmerking komen dit is echter nog niet uitgezocht.

Relatie verdient zich terug

In het eerste contact met het COA is ook duidelijk geworden dat er diverse vormen van samenwerking mogelijk zijn.

Er is de 'standaard' waarbij een locatie voor een korte periode voor één doelgroep wordt gebruikt. In deze situaties heeft het COA standaardafspraken en een standaardgebruik van de locatie.

Er zijn ook locaties waar de relatie langer duurt dan 1 of 2 jaar. Een eerste termijn waarover dan gesproken wordt is vijf jaar. Op zo'n termijn van verbinding kunnen contracten met lokale ondernemers worden gesloten voor onderhoud en levering.

Ook kan het COA op deze locaties dan bouwen aan de doelgroep van de inwoning. Het is bij een langer verblijf logischer om gezinnen te huisvesten en mensen die zich kunnen wortelen in de gemeenschap.

Tijdsduur

Er zijn veel locaties in ons land die voor een periode van maximaal 18 maanden ter beschikking zijn van het COA. Dat is te kort om tot wederzijds renderende investeringen te komen. Bij een tijdsduur van vijf jaar worden dit soort afspraken wat reëler. Hoe langer de tijdsduur hoe meer lokale contracten mogelijk zijn en des te meer de doelgroep van de inwoners op de omgeving kan worden afgestemd.

Wij hebben aangegeven een periode van vijf jaar te willen onderzoeken. We menen dat er een relatie mag zijn tussen de tijdsduur en het wisselgeld. In de aanloop naar het raadsvoorstel zal worden bekeken of er inderdaad afhankelijk van de tijdsduur meer mogelijkheden zijn.

Aantal mensen

Voor het COA is een locatie met een potentiële bezetting van 300 plaatsen efficiënt. Bij een dergelijke omvang kan namelijk het COA aanbod op de plek zelf worden aangeboden.

In de commissie is het getal van 225 genoemd dat is 50% van de taakstelling in het kader van de crisishulpverlening. Wij kunnen echter niet inzetten op de crisishulpverlening voordat we hier de bemensing voor hebben en voordat we de financiële risico's in kaart hebben. In samenwerking met het COA is het veel realistischer om tot een opvanglocatie te komen. De bandbreedte is dus 225-300.

Proportionaliteit?

Is een dergelijke groep niet te groot voor een dorpskern? Dit zal voor een deel afhangen van de locatie. Een locatie in Schipluiden is bijvoorbeeld veel meer aan dat ene dorp gebonden dan een plek in Den Hoorn waar de afstand naar Delft/Westland/Rijswijk en Den Haag een stukje kleiner is.

We zullen in het vervolgtraject de ervaringen opvragen bij gemeenten die in een dorpskern een grote locatie hebben geopend.

Omvang locatie

We hebben hier nog geen exacte gegevens van. We weten dat in een buurgemeente ongeveer 250 mensen op 10.000 vierkante meter zijn gehuisvest. De omvang is natuurlijk afhankelijk van de uitstraling die het "dorpje" mag krijgen. Iets meer openbaar terrein of een iets bredere weg is natuurlijk van invloed. Omdat wij lijken te opteren voor langere bewoning is een orde van grootte van 12.000 vierkante meter een goede richtlijn. Er zal in ieder geval gezocht worden naar locaties van tenminste deze omvang. Andersom is het misschien ook zo dat als een locatie wordt gevonden van meer dan 12.000 vierkante meter bijvoorbeeld 14.000 m², dat er dan de afweging wordt gemaakt dat deze 2.000 vierkante meter mee ontwikkeld kan worden. Op die manier wordt een locatie in een keer ontwikkeld.

Bijlage 1

Oekraïners

Deze groep vluchtelingen valt buiten het opvangvraagstuk vanuit het COA. De EU heeft hen "erkend" en zij hebben direct een status en recht op hulp. Deze groep klopt dus rechtstreeks bij de gemeenten aan. De werkwijze is dat deze stroom mensen via de veiligheidsregio's (allen even zwaar namelijk 3.000) wordt verdeeld over de gemeenten (op papier is dat verhoudingsgewijs maar de praktijk laat verschillen zien).

Oekraïners in Midden-Delfland

Er zijn twee soorten opvang/huisvesting voor Oekraïners. De particuliere opvang Oekraïners (POO) en de gemeentelijke opvang Oekraïners (GOO). In de POO hebben we 20 personen geregistreerd als Midden-Delfland. In de GOO zijn dat er 0. Midden-Delfland wordt geacht 1,7% van de opdracht (3000 per veiligheidsregio) te realiseren. Dat zijn er dus 51.

De bijdrage die via het rijk wordt gegeven voor ons deel van de opvang zullen we grotendeels aan de gemeente Westland doorsluizen. De gemeente Westland vangt in de GOO namelijk meer Oekraïners op dan hun deel. Wij nemen het financiële risico dat zij daardoor eventueel lopen over.

Euterpe

De eerste opvang van Oekraïners gebeurde in hotels. Omdat onze gemeente geen hotel heeft konden wij dat niet leveren. Ondertussen wordt de huisvesting zoveel mogelijk gerealiseerd in chalets/caravans/kantoren. Ook dat gebeurt niet in onze gemeente maar in de gemeente Westland.

Wij zijn in overleg met Wonen Midden-Delfland om op de locatie Euterpe woningen te realiseren voor onder andere deze doelgroep. In de tien jaar dat de woningen daar mogen staan zijn deze niet terug te verdienen. Aan de raad zal een voorstel worden uitgebracht voor een garantstelling. Ook zal er een RO procedure doorlopen moeten worden. Daarna kunnen de woningen worden gerealiseerd. Dat zal niet eerder zijn dan het derde kwartaal van 2023.